

PLAN IZVRŠENJA

NACIONALNOG PROGRAMA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE 2021.-2023.

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2. ZADACI IZ NACIONALNOG PROGRAMA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE 2021.-2023.....	5
2.1 Sigurnost željezničkog saobraćaja	5
2.2. Razvoj i implementacija ITS.....	6
2.3. Povećanje ekonomičnosti upravljanja željezničkom mrežom	6
3. IMPLEMENTACIJA PROGRAMA ZA RAZDOBLJE 2021.-2023.....	7
3.1. Ciljevi i izvori finansiranja.....	7
4. PROJEKCIJA PROGRAMA ZA RAZDOBLJE 2021.-2023. PO PODRUČJU ULAGANJA	9
4.1. Program tekućeg održavanje u programskom periodu 2021-2023 (U EUR).....	10
4.2. Program investicijskog održavanja u programskom periodu 2021-2023 (U EUR)	10
4.3. Program investicija iz kapitalnog budžeta u programskom periodu 2021-2023 (U EUR).....	10
4.4. Projekcija kofinansiranja za IPA projekte u programskom periodu 2021-2023 (U EUR)	11
4.5. Projekcija obaveza otplate kredita u programskom periodu 2022-2023 (U EUR).....	11
5. FINANSIJSKI PLAN IMPLEMENTACIJE NACIONALNOG PROGRAMA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE 2021.-2023.	12
6. ZAKLJUČAK.....	14

1. UVOD

Zakonom o željeznici je predviđeno da se finansiranje izgradnje, modernizacije i održavanja željezničke infrastrukture, vrši kroz desetogodišnje, trogodišnje i jednogodišnje planove, koji se definišu kroz:

- Strategiju razvoja željeznice;
- Nacionalni program željezničke infrastrukture i
- Godišnje programe održavanja.

Na osnovu postojećeg stanja infrastrukture i prostorno - planske dokumentacije, izgradnja, modernizacija i održavanja infrastrukture se finansira:

a) tekuće održavanje i investiciono održavanje:

- iz odobrenih sredstava Budžeta,
- izdavanjem poslovnih prostora i zakupa zemljišta u vlasništvu Države, a kojima upravlja Upravljač infrastrukture,
- izdavanjem trasa od strane Upravljača infrastrukture,

b) modernizacija i rekonstrukcija:

- iz kreditnih sredstava odobrenih od međunarodnih finansijskih institucija za koje je garant Država,
- iz sredstava predpristupne pomoći (IPA fondovi) i WBIF (Investicioni okvir za zemlje zapadnog Balkana),
- iz Kapitalnog budžeta.

Pravni osnov za donošenje ovog akta je definisan članom 6. Zakona o željeznici, kojim je predviđena izrada programa trogodišnjeg ulaganja - Nacionalnog programa željezničke infrastrukture, kojim se realizuje Strategija razvoja željeznice. Nacionalni program donosi Vlada, na period od tri godine.

Nacionalni program sadrži:

- postojeće stanje infrastrukture,
- planove izgradnje, modernizacije i održavanja infrastrukture,
- postavljene zadatke i njihov opseg,
- dinamiku realizacije planova,
- visinu i izvore finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Nacionalnog programa.

Izveštaj o sprovođenju Nacionalnog programa, organ državne uprave nadležan za željeznički saobraćaj (Ministarstvo kapitalnih investicija) dostavlja Vladi u roku od 4 (četiri) mjeseca od isteka perioda za koji je Nacionalni program donesen.

Godišnji program sačinjava organ uprave nadležan za poslove željezničkog saobraćaja, a utvrđuje Vlada. Kontrolu sprovođenja Godišnjeg programa vrši Organ uprave.

Godišnji program sadrži:

- radove na održavanju prema vrstama, obimu i iznosu finansijskih sredstava,
- troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja,
- planirane radove na modernizaciji, rekonstrukciji i izgradnji infrastrukture.

Izveštaj o realizaciji Godišnjeg programa podnosi se Vladi, do 30. aprila tekuće za prethodnu godinu.

Upravljač infrastrukture je dužan da Izveštaj o realizaciji Godišnjeg programa dostavi Organu uprave u roku od 3 (tri) mjeseca od dana isteka godine za koju je sačinjen.

Izvori finansiranja željezničke infrastrukture određeni su Zakonom o željeznicama te Nacionalnim programom željezničke infrastrukture 2021.-2023. (Poglavlje 6.), i čine ih:

- budžet Crne Gore
- sredstva ulaganja domaćih ili stranih lica
- krediti
- naknade za korišćenje infrastrukture
- naknade za korišćenje trasa
- drugi izvori

Namjena sredstva iz Budžeta Crne Gore je određena Nacionalnim programom, za:

- tekuće održavanje infrastrukture
- investiciono održavanje
- sredstva iz Kapitalnog budžeta
- kofinansiranje za sredstva iz IPA fondova
- obaveze po osnovu otplate kredita

2. ZADACI NACIONALNOG PROGRAMA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE 2021.-2023.

Nacionalnim programom se, na osnovu stanja željezničke infrastrukture, u navedenom planskom periodu utvrđuju planovi izgradnje nove, rekonstrukcije i održavanja postojeće željezničke infrastrukture, određuju prioritete i dinamika realizacije, kao i visina i izvori, odnosno potencijalni izvori, potrebnih finansijskih sredstava za izvršavanje Programa, a sve u cilju održavanja, obezbjeđivanja i unaprijeđenja:

- pouzdanosti željezničke infrastrukture kroz tekuće preventivno (prije kvara) i korektivno (redovno i vanredno) održavanje,
- bezbjednog i nesmetanog obavljanja željezničkog saobraćaja, kvalitetnog i urednog prevoza i obezbjeđivanja raspoloživosti infrastrukturnih kapaciteta otklanjanjem laganih vožnji i „uskih grla” sanacijom postojećih pruga i remontima i modernizacijom u cilju vraćanja na projektovani nivo;
- bezbjednosti željezničke infrastrukture stalnim unapređenjem tehničke pouzdanosti i tehnološke raspoloživosti elemenata željezničke infrastrukture, unaprijeđenja tehničko-tehnoloških performansi modernizacijom i rekonstrukcijom željezničke infrastrukture koje za rezultat ima unapređenje bezbjednosti željezničkog saobraćaja, bezbjednosti putnika, bezbjednosti robe u prevozu i bezbjednosti željezničkog osoblja (zaposlenih);
- uticaja na životnu sredinu željezničke infrastrukture kroz elektrifikaciju vuče vozova na željezničkim prugama, kao i drugih mjera specifičnih za svaki lokalitet (odvodnjavanje, zaštita od požara i drugo);
- energetske efikasnosti željezničke infrastrukture rekonstrukcijom i modernizacijom objekata i elemenata željezničke infrastrukture.

AD Željeznička infrastruktura Crne Gore, obavlja funkcije upravljanja, održavanja i izgradnje željezničke infrastrukture, odnosno funkciju upravljača željezničke infrastrukture.

Upravljanje željezničkom infrastrukturom obuhvata: održavanje željezničke infrastrukture, organizovanje i regulisanje željezničkog saobraćaja, zaštitu infrastrukture, obezbjeđenje pristupa i korišćenja željezničke infrastrukture svim zainteresovanim željezničkim prevoznicima, kao i pravnim i fizičkim licima koja obavljaju prevoz za sopstvene potrebe; zaštitu željezničke infrastrukture i vršenje investitorske funkcije na izgradnji i rekonstrukciji željezničke infrastrukture.

Željeznička infrastruktura obuhvata donji i gornji stroj pruge, telekomunikaciona, signalno- sigurnosna, elektrovučna, elektroenergetska i ostala postrojenja i uređaje na pruži, opremu pruge, zgrade željezničkih službenih mjesta i ostale objekte u pružnom pojasu koji su u funkciji regulisanja željezničkog saobraćaja i održavanja željezničke infrastrukture, terminale, pružni pojas i vazdušni prostor iznad pruge u visini od 12 m, odnosno 14 m kod dalekovoda napona preko 220 kV, računajući iznad gornje ivice šine.

2.1 Sigurnost željezničkog saobraćaja

Putni prelazi su mjesta ukrštanja željezničkih pruga i puteva, pješaćkih i/ili biciklističkih staza u nivou kolosjeka i predstavljaju kritična mjesta na prugama, jer se tu događa najviše nesreća sa veoma čestim, fatalnim posljedicama. Na prugama u Crnoj Gori postoje ukupno 22 putna prelaza.

Otvaranje, zatvaranje, rekonstrukciju i modernizaciju putnih prelaza planiraju opštine u urbanističkim i prostornim planovima, u saradnji sa upravljačima državnih puteva, upravljačima opštinskih puteva i upravljačima željezničke infrastrukture na magistralnim i regionalnim prugama, industrijskim željeznicama i industrijskim kolosjecima. U skladu sa Zakonom o željeznici propisano je da organ uprave nadležan za poslove saobraćaja, na zahtjev upravljača putne infrastrukture, lokalne samouprave, privrednog društva ili drugog

pravnog lica ili preduzetnika uz prethodno pribavljenu saglasnost upravljača infrastrukture, donosi akt kojim se otvaraju novi, ukidaju ili rekonstruišu postojeći putni prelazi.

2.2. Razvoj i implementacija ITS

Informacioni sistem upravljača infrastrukture je sistem koji je dosta zastario. LAN mreža na ŽICG je izvedena još 2000. godine kablovima kategorije cat 5 (max brzina 100Mbps), a postojeći broj utičnih mjesta je nedovoljan i za postojeći broj računara i prateće opreme. Ne postoji kvalitetan link ka udaljenim lokacijama, kako u Podgorici tako i ka ostalim gradovima u kojima se nalaze objekti ŽICG. Povezivanje sa lokacijama van Podgorice izvršeno je preko telefonskih centrala (SURPAS), a moduli koji se koriste u tim centralama dozvoljavaju brzinu od svega 2Mbps. Ne postoji podrška za VLAN-ove i upravljanje na udaljenim lokacijama. Takođe nedostaje informatizacija radnih procesa i radnih mjesta, imovine, praćenja ulaganja u infrastrukturu.

Važna obaveza prema međunarodnom željezničkom sistemu je pitanje uspostavljanje telematskih aplikacija za teretni i putnički saobraćaj te uključivanje u evropski telematski sistem. S obzirom da su neki od postojećih servera, rutera i firewall nabavljeni 2005.-2006. godine, a „najnoviji“ server 2013. godine, potrebna je i njihova zamjena.

Zbog navedenog neophodno je napraviti projekat nove mrežne infrastrukture koja bi obuhvatila sve relevantne objekte ŽICG (Upravnu zgradu, stanične objekte, radionice, magacine, stanične zgrade u svim gradovima duž pruge) i predvidjela povezivanje optikom do svih krajnjih tačaka, kao i LAN mreže za svaki objekat, novi prostor za sistem salu koja bi bila centar tog novog sistema sa sa adekvatnom klimatizacijom, UPS uređajima i automatizovanom podrškom strujnog generatora - agregata u slučaju dužeg prekida u napajanju električnom energijom.

2.3. Povećanje ekonomičnosti upravljanja željezničkom mrežom

- Gospodarenje imovinom
- Kategorizacija i standard održavanja
- Integracija mreže s regionalnom i evropskom mrežom

3. IMPLEMENTACIJA PROGRAMA ZA RAZDOBLJE 2021.-2023.

Nacionalni program željezničke infrastrukture za razdoblje 2021.-2023. godina, temeljni je dokument koji određuje prioritete održavanja, razvoja, izgradnje, osavremenjivanja, obnove i održavanja funkcionalnosti željezničkog infrastrukturnog sistema.

Implementacija Nacionalnog programa za period 2021.-2023. sprovede se na temelju odredbi u poglavlju 5. Smjernice za ulaganja u održavanje, modernizaciju i razvoj željezničke infrastrukture:

Planirani ciljevi i učinci u poboljšanju ili održavanju nivoa funkcionalnosti željezničke infrastrukture mogu se postići ulaganjima u:

- održavanje funkcionalnosti i propisanih uslova za siguran i bezbjedan saobraćaj;
- obnovu i osavremenjivanje dotrajale željezničke infrastrukture;
- dogradnju, rekonstrukciju i adaptaciju postojeće željezničke infrastrukture;
- izgradnju nove željezničke infrastrukture.

3.1. Ciljevi i izvori finansiranja

- Kod tekućeg održavanja i manjeg investicionog održavanja, cilj je da se transportni sistem sanacijom postojeće željezničke infrastrukture ostane na postojećem nivou, a djelimično dovede u približno projektovano stanje, kao osnov za pouzdanost saobraćaja, stabilnu konkurentnost kvaliteta transportne usluge na tom nivou i pripremi za dalja ulaganja. Izvor finansiranja je iz državnog budžeta i ulaganja od strane upravljača infrastrukturom dobijenih od izdavanja trasa i zakupa infrastrukture.
- Kod rekonstrukcije, cilj je otklanjanje tzv. „uskih grla” i dostizanje nivoa željezničke infrastrukture koji je uporediv i kompatibilan sa nivoom u državama članicama EU na geografski sličnim prugama, radi ujednačavanja karakteristika transportne infrastrukture i tokova. Izvor finansiranja je iz kredita međunarodnih finansijskih institucija, pretpripravnih fondova EU i domaćih izvora.
- Kod modernizacije, cilj je da željeznički transportni sistem u Crnoj Gori bude kompatibilan sa transportnim sistemom EU, sa tendencijom dalje modernizacije. Izvor finansiranja je iz strukturnih fondova EU i kredita međunarodnih finansijskih institucija.

U programskom razdoblju 2021. - 2023. godine planirana su ukupna ulaganja u iznosu od 102.344.897,09 EURA.

Nacionalni program željezničke infrastrukture 2021.-2023.
Izvori i iznosi finansiranja

Izvor	Područje ulaganja	Iznos po godinama (EUR)		
		2021.	2022.	2023.
Budžet	Prema Programu tekućeg održavanja	6.228.000,00	9.300.000,00	9.300.000,00
	Prema Programu investicijskog održavanja	120.000,00	120.000,00	120.000,00
Kap. Budžet	*Prema Programu investicijskog održavanja:			
	Izgradnja podvožnjaka Pažići	718.000,00	900.000,00	1.300.000,00
	Izgradnja podvožnjaka Spuž			
	Izgradnju saobraćajnice Ždrebaonik-Sekulići			
Budžet	**Kofinansiranje za IPA projekte:			
	Željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)	13.500,00	253.865,00	63.461,00
	Željeznička stanica Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)			
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Trebešica - Lutovo			
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Bioče -Podgorica			
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Podgorica -Golubovci			
Izrada Glavnog projekta Rekonstrukcije EVP Mojkovac				
EU	***IPA željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)	76.500,00	85.000,00	21.262,00
	***IPA željeznička stanica Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)	0,00	1.292.000,00	323.000,00
	***IPA sredstva (projektna dokumentacija)	0,00	500.000,00	100.000,00
EU	WBIF: Gl. projekt sanacije klizišta Ratac na Sutomore - Bar	150.000,00	0,00	0,00
	WBIF: Gl. proj. za sanaciju tunela na pruzi Vrbnica -Bar	300.000,00	0,00	0,00
	WBIF: FS, Idejno rješenje, ESIA za PG-Tuzi-granica Albanija	1.000.000,00	0,00	0,00
	WBIF: Gl. Projekt remonta i rekonstr. pruge Golubovci –Bar	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00
Kredit EIB	Sanacija 5 prednapregnutih betonskih mostova	300.000,00	0,00	0,00
	Sanacija 6 betonskih mostova –II grupa prioriteta	1.400.000,00	0,00	0,00
	Sanacija 13 betonskih mostova –III grupa prioriteta	3.147.900,47	3.147.900,47	0,00
	Sanacija 8 prioritetnih tunela	7.400.000,00	5.086.012,15	0,00
	Uprav. imovinom i inform. sistem imovine u željezničkom sektoru	97.400,00	0,00	0,00
Kredit EBRD	Sanacija prioritetnih kosina na pruzi Nikšić – Podgorica	1.065.000,00	0,00	0,00
EIB+WBIF	Sanacija 10 čeličnih mostova	0,00	7.000.000,00	7.000.000,00
	Remont pruge na 4 dionice	0,00	7.200.000,00	7.200.000,00
	Sanacija 3 čelična mosta	0,00	1.150.000,00	1.150.000,00
Budžet	Obaveze po osnovu otplate kredita	4.262.263,00	5.154.712,00	4.549.121,00
	Tehnička pomoć državnim organima i ŽICG	250.000,00	250.000,00	250.000,00
UKUPNO po godinama		28.028.563,47	42.939.489,62	31.376.844,00
UKUPNO u periodu 2021-2023		102.344.897,09		

Tablica 1: Generalni prikaz ulaganja za razdoblje od 2021.- 2023.

* Sredstva iz Kapitalnog Budžeta Crne Gore odnose se na sredstva za izgradnju dva podvožnjaka (Pažići i Spuž) i izgradnju saobraćajnice Ždrebaonik-Sekulići u Opštini Danilovgrad. Sredstva za ove namjene planirana su na osnovu Glavnih projekata izgradnje pomenutih objekata i elaborata eksproprijacije.

** Za period od 2021. do 2023. godinu potrebno je 197.500,00 EUR za rekonstrukciju i adaptaciju željezničke stanice Bijelo Polje, za potrebe graničnih organa Srbije i Crne Gore. Sredstva za rekonstrukciju i adaptaciju stanice Bijelo Polje planirana su na osnovu procjene za reviziju i izvođenje radova, imajući u vidu da su do sada ugovorena sredstva namjenjena za izradu glavnog projekta i nadzor.

*** Projekti:

- (i) Projektovanje i nadzor nad radovima rekonstrukcije i adaptacije željezničke stanice Bijelo Polje i revizija glavnog projekta;
- (ii) Izvođenje radova rekonstrukcije i adaptacije željezničke stanice Bijelo Polje za potrebe granične stanice;
- (iii) Izrada projektne dokumentacije (Glavni projekti): (iii 1) Remont dionica pruge: Trebešica - Lutovo, (iii 2) Remont dionica pruge: Bioče -Podgorica, (iii 3) Remont dionica pruge: Podgorica - Golubovci (iii 4) Rekonstrukcije EVP Mojkovac

4. PROJEKCIJA PROGRAMA ZA RAZDOBLJE 2021.-2023. PO PODRUČJU ULAGANJA

U razdoblju 2021-2023, ukupna ulaganja planirana su u iznosu 103.627.110,27 EURA .

Izgradnja će se finansirati sredstvima iz budžeta Crne Gore, kreditima razvojnih banaka, sredstvima EU bespovratne pomoći te vlastitim izvorima prihoda ŽICG.

Struktura planiranih ulaganja prikazana je u Tablici 1., u nastavku.

NAPOMENA:
Iznosi sredstava navedenih u Tablici 1. dobijeni su na osnovu procjena iznosa investicija iz Glavnih projekata izgradnje pomenutih objekata i elaborata eksproprijacije – u trenutku izrade projektne dokumentacije.
Zbog protoka vremena i promjena na tržištu građevinskih radova, opreme i usluga potrebno je izvršenje reevaluacije iznosa investicija!

Planirani projekti investicija koji su proizašli iz Nacionalnog programa, strateških i podstrateških dokumenata te analiza opravdanosti ulaganja, nalaze se u tabličnom prikazu u nastavku:

Izvor	Područje ulaganja	Iznos po godinama (EUR)			Ukupno po izvoru
		2021.	2022.	2023.	
Kap. Budžet	*Prema Programu redovnog održavanja	6.228.000,00	6.500.000,00	6.500.000,00	19.228.000,00
Kap. Budžet	Investiciono održavanje	120.000,00	120.000,00	120.000,00	360.000,00
Kap. Budžet	*Prema Programu investicijskog ulaganja:				
	Izgradnja podvožnjaka Pažići	718.000,00	900.000,00	1.300.000,00	2.918.000,00
	Izgradnja podvožnjaka Spuž				
	Izgradnju saobraćajnice Ždrebaonik-Sekulići				
Budžet	**Kofinansiranje za IPA projekte:				
	Željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)				
	Željeznička stanica Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)	13.500,00	253.865,00	63.461,00	330.826,00
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Trebešica - Lutovo				
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Bioče -Podgorica				
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Podgorica -Golubovci				
	Izrada Glavnog projekta Rekonstrukcije EVP Mojkovac				
EU	***IPA željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)	76.500,00	85.000,00	21.262,00	182.762,00
	***IPA željeznička stanica Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)	0,00	1.292.000,00	323.000,00	1.615.000,00
	***IPA sredstva (projektna dokumentacija)	0,00	500.000,00	100.000,00	600.000,00
EU	WBIF: Gl. projekt sanacije klizišta Ratac na Sutomore - Bar	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00
	WBIF: Gl. proj. za sanaciju tunela na pruzi Vrbnica -Bar	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00
	WBIF: FS. Idejno rješenje, ESIA za PG-Tuzi-granica Albanija	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00
	WBIF: Gl. Projekt remonta i rekonstr. pruge Golubovci –Bar	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	3.000.000,00
Kredit EIB	Sanacija 5 prednapregnutih betonskih mostova	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00
	Sanacija 6 betonskih mostova –II grupa prioriteta	1.400.000,00	0,00	0,00	1.400.000,00
	Sanacija 13 betonskih mostova –III grupa prioriteta	3.147.900,47	3.147.900,47	0,00	6.295.800,94
	Sanacija 8 prioriteta tunela	7.400.000,00	5.086.012,15	0,00	12.486.012,15
	Uprav. imovinom i inform. sistem imovine u željezničkom sektoru	97.400,00	0,00	0,00	97.400,00
Kredit EBRD	Sanacija prioriteta kosina na pruzi Nikšić – Podgorica	1.065.000,00	0,00	0,00	1.065.000,00
EIB+WBIF	Sanacija 10 čeličnih mostova	0,00	7.000.000,00	7.000.000,00	14.000.000,00
	Remont pruge na 4 dionice	0,00	7.200.000,00	7.200.000,00	14.400.000,00
	Sanacija 3 čelična mosta	0,00	1.150.000,00	1.150.000,00	2.300.000,00
Budžet	Obaveze po osnovu otplate kredita	4.262.263,00	5.154.712,00	4.549.121,00	13.966.096,00
	Tehnička pomoć državnim organima i ŽICG	250.000,00	250.000,00	250.000,00	750.000,00
Vlastiti prihodi	Naknada za korišćenje infrastrukture	680.164,48	748.180,93	822.999,02	2.251.344,43
	Naknada za korišćenje trase	667.076,88	733.748,57	807.163,02	2.207.988,47
	Ostali prihodi	429.829,26	472.881,49	520.169,63	1.422.880,38
	Prodaja imovine	0,00	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00
		29.805.634,09	43.094.300,61	30.727.175,67	103.627.110,37

4.1. Program tekućeg održavanje u programskom periodu 2021-2023 (U EUR)

Stavke	Iznos po godinama (EUR)			
	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Budžet CG: Program tekućeg održavanja	6.228.000,00	6.500.000,00	6.500.000,00	19.228.000,00

Tablica 2: Projekcija tekućeg održavanje u programskom periodu 2021-2023

Programskim razdobljem 2021.-2023. godine, u aktivnosti tekućeg održavanja, planirana su ukupna ulaganja u vrijednosti od 19.228.000,00 EURA, što predstavlja 18,55% od raspoloživih sredstava predviđenih Nacionalnim programom.

Dio ulaganja odnosi se na završetak projekata koji su započeli u razdoblju prije 2021. godine.

4.2. Program investicijskog održavanja u programskom periodu 2021-2023 (U EUR)

Stavke	Iznos po godinama (EUR)			
	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Program investicionog održavanja	120.000,00	120.000,00	120.000,00	360.000,00

Tablica 3: Projekcija investicijskog održavanja u programskom periodu 2021-2023

Programskim razdobljem 2021.-2023. godine, u aktivnosti investicijskog održavanja, planirana su ukupna ulaganja u vrijednosti od 360.000,00 EURA, što predstavlja 0,35% od raspoloživih sredstava predviđenih Nacionalnim programom.

Dio ulaganja odnosi se na završetak projekata koji su započeli u razdoblju 2021. godine.

4.3. Program investicija iz kapitalnog budžeta u programskom periodu 2021-2023 (U EUR)

Stavke	Iznos po godinama (EUR)			
	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Projekti iz Kapitalnog budžeta	718.000,00	900.000,00	1.300.000,00	2.918.000,00

Tablica 4: Projekcija investicije iz kapitalnog budžeta u programskom periodu 2021-2023

Za unapređenje bezbjednosti na željeznici kroz ulaganje u željezničku infrastrukturu, obezbjeđena su sredstva iz Kapitalnog budžeta.

Programskim razdobljem 2021.-2023. godine, u aktivnosti unapređenja bezbjednosti na željeznici, planirana su ukupna ulaganja u vrijednosti od 2.918.000,00 EURA, što predstavlja 2,85% od raspoloživih sredstava predviđenih Nacionalnim programom.

Dio ulaganja odnosi se na završetak projekata koji su započeli u razdoblju 2021. godine.

Najznačajniji takvi projekti su:

- Izgradnju dva podvožnjaka (Pažići i Spuž)
- Izgradnja saobraćajnice Ždrebaonik-Sekulići u Opštini Danilovgrad.

Sredstava za ove namjene planirana su na osnovu Glavnih projekata izgradnje pomenutih objekata i elaborata eksprijacije.

4.4. Projekcija kofinansiranja za IPA projekte u programskom periodu 2021-2023 (U EUR)

Izvor	Područje ulaganja	Iznos po godinama (EUR)		
		2021.	2022.	2023.
Budžet	**Kofinansiranje za IPA projekte	13.500,00	253.865,00	63.461,00
EU	***IPA žs Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)	76.500,00	85.000,00	21.262,00
EU	***IPA žs Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)	0,00	1.292.000,00	323.000,00
EU	***IPA sredstva (projektna dokumentacija)	0,00	500.000,00	100.000,00
	UKUPNO po godinama	90.000,00	2.130.865,00	507.723,00
	UKUPNO u periodu 2021-2023	2.728.588,00		

Tablica 5: Projekcija investicije u IPA projekte u programskom periodu 2021-2023

Programskim razdobljem 2021.-2023. godine, u kofinansiranje za IPA projekte u programskom periodu 2021-2023, planirana su ukupna ulaganja u vrijednosti od 2.728.588,00 EURA, što predstavlja 2,67% od raspoloživih sredstava predviđenih Nacionalnim programom.

Dio ulaganja odnosi se na završetak projekata koji su započeli u razdoblju 2021. godine.

Najznačajniji takvi projekti su:

- Željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija i radovi rekonstrukcije)
- Izrada glavnog projekta remont dionica pruge: Trebešica – Lutovo
- Izrada glavnog projekta remont dionica pruge: Bioče -Podgorica
- Izrada glavnog projekta remont dionica pruge: Podgorica -Golubovci
- Izrada glavnog projekta rekonstrukcije EVP Mojkovac
- Ipa sredstva za projektnu dokumentaciju

4.5. Projekcija obaveza otplate kredita u programskom periodu 2022-2023 (U EUR)

Izvor	Područje ulaganja	Iznos po godinama (EUR)		
		2021.	2022.	2023.
Budžet	Obaveze po osnovu otplate kredita	4.262.263,00	5.154.712,00	4.549.121,00
	UKUPNO po godinama	4.262.263,00	5.154.712,00	4.549.121,00
	UKUPNO u periodu 2021-2023	13.966.096,00		

Tablica 6: Projekcija investicije u otplate kredita u programskom periodu 2021-2023

Za Programsko razdoblje 2021.-2023. godine, planirana su ukupna ulaganja u otplate kredita u vrijednosti od 13.966.096,00 EUR, što predstavlja 13,64% od raspoloživih sredstava predviđenih Nacionalnim programom.

Dio ulaganja odnosi se na kredite koji su započeli u razdoblju prije 2021. godine.

5. FINASIJSKI PLAN IMPLEMENTACIJE NACIONALNOG PROGRAMA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE 2021.-2023.

Ugovorom o međusobnim pravima i obavezama upravljača infrastrukture i države, obezbeđuje se stabilnost finansiranja železničke infrastrukture, uvodi podsticanje upravljača infrastrukture na smanjenje troškova uz zadržavanje bezbjednosti na dostignutom nivou i održavanje i poboljšanje kvaliteta usluga koje pruža upravljač infrastrukture (član 30 direktive 2012/34/EC), odnosno efikasnost upravljanja infrastrukturom.

Ugovor se zaključuje na osnovu Programa izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije železničke infrastrukture, koji pokriva tekuće održavanje i oblast regulisanja saobraćaja, kao nadoknada za sadržane aktivnosti.

Ovim ugovorom se uspostavlja ugovorni odnos između države i upravljača infrastrukture „po učinku”, tj. da država na ime ugovora jasno definiše koliko sredstava se izdvaja za koju namjenu, pri čemu će ista biti isplaćena samo na osnovu pružene usluge po predmjeru i predračunu izvedenih radova definisanih Programom. Ukoliko se ukaže potreba, izvode se i dodatni radovi, kao i naknadni radovi uz definisanje usaglašene jedinične cijene između potpisnika ugovora.

Upravljač infrastrukture je, prema zakonskim rešenjima, dužan da obezbijedi kontinuirano i kvalitetno održavanje i zaštitu infrastrukture, nesmetano korišćenje objekata infrastrukture i drugih sredstava rada za željeznički saobraćaj, kao i organizovanje i regulisanje bezbjednog i nesmetanog željezničkog saobraćaja.

Shodno navedenom ugovoru, Upravljač infrastrukture vrši održavanje železničke infrastrukture, najvećim dijelom sopstvenim kapacitetima, angažovanjem zaposlenih iz građevinske djelatnosti (poslovi redovnog održavanja pruge i ostalih infrastrukturnih objekata kao što su mostovi, tuneli i drugo) i elektrotehničke djelatnosti (poslovi održavanja signalno-sigurnosnih, telekomunikacionih i drugih elektrotehničkih postrojenja), uz korišćenje raspoložive mehanizacije i nabavkom materijala i rezervnih djelova, kao i angažovanjem trećih lica za usluge i radove u funkciji održavanja, koji zbog specifičnosti ne mogu biti izvedeni u sopstvenoj režiji.

Izvori i iznosi finansiranja, prema Nacionalnom programu železničke infrastrukture 2021.-2023. (Tabela 7: Planirana sredstva po Programu tekućeg održavanja) su dati u poglavlju 3. IMPLEMENTACIJA PROGRAMA ZA RAZDOBLJE 2021.-2023.

Detaljni prikaz planiranih prihoda i rashoda u periodu 2021-2023, dat je u tablici 7:

Finansijski Plan provedbe Nacionalnog programa željezničke infrastrukture 2021.-2023.
PRIHODI I RASHODI

Izvor	Područje ulaganja	Iznos po godinama (EUR)			Ukupno po izvoru
		2021.	2022.	2023.	
Kap. Budžet	*Prema Programu redovnog održavanja	6.228.000,00	6.500.000,00	6.500.000,00	19.228.000,00
Kap. Budžet	Investiciono održavanje	120.000,00	120.000,00	120.000,00	360.000,00
Kap. Budžet	*Prema Programu investicijskog ulaganja:				
	Izgradnja podvožnjaka Pažići	718.000,00	900.000,00	1.300.000,00	2.918.000,00
	Izgradnja podvožnjaka Spuž				
Izgradnju saobraćajnice Ždrebaonik-Sekulići					
Budžet	**Kofinansiranje za IPA projekte:				
	Željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)	13.500,00	253.865,00	63.461,00	330.826,00
	Željeznička stanica Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)				
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Trebešica - Lutovo				
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Bioče - Podgorica				
Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Podgorica -Golubovci					
Izrada Glavnog projekta Rekonstrukcije EVP Mojkovac					
EU	***IPA željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)	76.500,00	85.000,00	21.262,00	182.762,00
	***IPA željeznička stanica Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)	0,00	1.292.000,00	323.000,00	1.615.000,00
	***IPA sredstva (projektna dokumentacija)	0,00	500.000,00	100.000,00	600.000,00
EU	WBIF: Gl. projekt sanacije klizišta Ratac na Sutomore - Bar	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00
	WBIF: Gl. proj. za sanaciju tunela na pruži Vrbnica -Bar	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00
	WBIF: FS, Idejno rješenje, ESIA za PG-Tuzi-granica Albanija	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00
	WBIF: Gl. Projekt remonta i rekonstr. pruge Golubovci –Bar	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	3.000.000,00
Kredit EIB	Sanacija 5 prednapregnutih betonskih mostova	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00
	Sanacija 6 betonskih mostova –II grupa prioriteta	1.400.000,00	0,00	0,00	1.400.000,00
	Sanacija 13 betonskih mostova –III grupa prioriteta	3.147.900,47	3.147.900,47	0,00	6.295.800,94
	Sanacija 8 prioriternih tunela	7.400.000,00	5.086.012,15	0,00	12.486.012,15
	Uprav. imovinom i inform. sistem imovine u željezničkom sektoru	97.400,00	0,00	0,00	97.400,00
Kredit EBRD	Sanacija prioriternih kosina na pruži Nikšić – Podgorica	1.065.000,00	0,00	0,00	1.065.000,00
EIB+WBIF	Sanacija 10 čeličnih mostova	0,00	7.000.000,00	7.000.000,00	14.000.000,00
	Remont pruge na 4 dionice	0,00	7.200.000,00	7.200.000,00	14.400.000,00
	Sanacija 3 čelična mosta	0,00	1.150.000,00	1.150.000,00	2.300.000,00
Budžet	Obaveze po osnovu otplate kredita	4.262.263,00	5.154.712,00	4.549.121,00	13.966.096,00
	Tehnička pomoć državnim organima i ŽICG	250.000,00	250.000,00	250.000,00	750.000,00
	Naknada za korišćenje infrastrukture	680.164,48	748.180,93	822.999,02	2.251.344,43
Vlastiti prihodi	Naknada za korišćenje trase	667.076,88	733.748,57	807.163,02	2.207.988,47
	Ostali prihodi	429.829,26	472.881,49	520.169,63	1.422.880,38
	Prodaja imovine	0,00	1.000.000,00	0,00	1.000.000,00
UKUPNO PRIHODI po godinama		29.805.634,09	43.094.300,61	30.727.175,67	103.627.110,37
RASHODI					
Kap. Budžet	Radovi, oprema, usluge prema Programu redovnog održavanja	756.625,50	1.700.000,00	700.000,00	3.156.625,50
Kap. Budžet	Investiciono održavanje	120.000,00	120.000,00	120.000,00	360.000,00
Kap. Budžet	*Prema Programu investicijskog održavanja:				
	Izgradnja podvožnjaka Pažići	718.000,00	900.000,00	1.300.000,00	2.918.000,00
	Izgradnja podvožnjaka Spuž				
Izgradnju saobraćajnice Ždrebaonik-Sekulići					
Budžet	**Kofinansiranje za IPA projekte:				
	Željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)	13.500,00	253.865,00	63.461,00	330.826,00
	Željeznička stanica Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)				
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Trebešica - Lutovo				
	Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Bioče - Podgorica				
Izrada Glavnog projekta Remont dionica pruge: Podgorica -Golubovci					
Izrada Glavnog projekta Rekonstrukcije EVP Mojkovac					
EU	***IPA željeznička stanica Bijelo Polje (projekti, nadzor, revizija)	76.500,00	85.000,00	21.262,00	182.762,00
	***IPA željeznička stanica Bijelo Polje (radovi rekonstrukcije)	0,00	1.292.000,00	323.000,00	1.615.000,00
	***IPA sredstva (projektna dokumentacija)	0,00	500.000,00	100.000,00	600.000,00
EU	WBIF: Gl. projekt sanacije klizišta Ratac na Sutomore - Bar	150.000,00	0,00	0,00	150.000,00
	WBIF: Gl. proj. za sanaciju tunela na pruži Vrbnica -Bar	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00
	WBIF: FS, Idejno rješenje, ESIA za PG-Tuzi-granica Albanija	1.000.000,00	0,00	0,00	1.000.000,00
	WBIF: Gl. Projekt remonta i rekonstr. pruge Golubovci –Bar	1.500.000,00	1.500.000,00	0,00	3.000.000,00
Kredit EIB	Sanacija 5 prednapregnutih betonskih mostova	300.000,00	0,00	0,00	300.000,00
	Sanacija 6 betonskih mostova –II grupa prioriteta	1.400.000,00	0,00	0,00	1.400.000,00
	Sanacija 13 betonskih mostova –III grupa prioriteta	3.147.900,47	3.147.900,47	0,00	6.295.800,94
	Sanacija 8 prioriternih tunela	7.400.000,00	5.086.012,15	0,00	12.486.012,15
	Uprav. imovinom i inform. sistem imovine u željezničkom sektoru	97.400,00	0,00	0,00	97.400,00
Kredit EBRD	Sanacija prioriternih kosina na pruži Nikšić – Podgorica	1.065.000,00	0,00	0,00	1.065.000,00
EIB+WBIF	Sanacija 10 čeličnih mostova	0,00	7.000.000,00	7.000.000,00	14.000.000,00
	Remont pruge na 4 dionice	0,00	7.200.000,00	7.200.000,00	14.400.000,00
	Sanacija 3 čelična mosta	0,00	1.150.000,00	1.150.000,00	2.300.000,00
Budžet	Obaveze po osnovu otplate kredita	4.262.263,00	5.154.712,00	4.549.121,00	13.966.096,00
	Tehnička pomoć državnim organima i ŽICG	250.000,00	250.000,00	250.000,00	750.000,00
	Plate zaposlenih	6.573.142,57	6.704.605,42	6.704.605,42	19.982.353,41
Rashodi firme	Putni troškovi	24.158,63	24.641,80	24.641,80	73.442,23
	Režijski troškovi za radne prostorije	84.818,40	86.514,77	86.514,77	257.847,94
	Održavanje imovine	90.000,00	91.800,00	91.800,00	273.600,00
	Nabava opreme	1.035.659,82	1.056.373,02	1.056.373,02	3.148.405,86
	Nabava vozila	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ostali troškovi	641.661,32	654.494,55	654.494,55	1.950.650,42
UKUPNO RASHODI po godinama		31.006.629,71	43.957.919,18	31.395.273,56	106.359.822,45
RAZLIKA PRIHODI - RASHODI		-1.200.995,62	-863.618,57	-668.097,89	-2.732.712,08

Tablica 7: Finansijski plan implementacije Nacionalnog programa u periodu 2021-2023

Iz tablice je vidljivo da su, za ostvarenje zadataka i ciljeva postavljenih Nacionalnim programom željezničke infrastrukture za period 2021.-2023., **potrebna veća finansijska sredstva** od onih koja su tim dokumentom predviđena i opredjeljena.

To se posebno odnosi na Program tekućeg održavanja, gdje **za nabavku materijala, opreme i radova nedostaje sredstava** u odnosu na osnovne potrebe za održavanje koristivosti željezničke mreže te minimalnog nivoa bezbjednosti saobraćaja.

Potrebno je da nadležna državna tijela **predvide dodatne prihode** u iznosima prikazanim u tablici (pod RAZLIKA PRIHODI-RASHODI) za sprovođenje Nacionalnog programa ili da se postavljeni ciljevi i zadaci **usklade s raspoloživim finansijskim sredstvima**.

6. ZAKLJUČAK

Crna Gora u trenutku donošenja ovog Programa nema kvalitetnu željezničku mrežu koja udovoljava većini saobraćajnih potreba.

U razdoblju od 2021.-2023. godine potrebno je intenzivirati uvođenje i razvoj ITS-a, te uspostaviti središnji centar kontrole saobraćaja.

Sprovođenjem mjera i aktivnosti u sklopu tekućeg i investicionog održavanja željezničke infrastrukture, kao i investicija u rekonstrukciju i obnovu, potrebno je pridonijeti ostvarenju jednog od temeljnih strateških ciljeva, a to je bezbjednost saobraćaja na željezničkoj mreži.

Konačni cilj ovog Plana izvršenja nacionalnog programa željezničke infrastrukture 2021.-2023. je dati kvalitetan prikaz problematike sprovođenja, te stvoriti pretpostavke za uspostavljanje održive srednjoročne osnove za razvitak, održavanje i efikasno upravljanje željezničkom mrežom u CG.

Obzirom na vrijeme potrebno za pripremu složenih projekata, tokom programskog razdoblja obuhvaćenog predmetnim Programom (od 2021. do kraja 2023. godine), treba započeti s pripremama – izradom određene studijske i planske dokumentacije za naredni planski period, posle 2023. godine, odnosno za one projekte, koji će biti obuhvaćeni narednim Nacionalnim programom, iza 2023. godine, kako bi se argumentovale potrebe za povlačenjem sredstava iz EU fondova.